

V I Lenin

Brev från fjärran

Brev 4. Hur skall fred uppnås?

Jag har just (den 12 [25] mars) läst följande telegram från Berlin i Neue Zürcher Zeitung (nr 517 av den 24 mars):

”Från Sverige meddelas, att Maksim Gorkij sändt en entusiastisk hälsning både till regeringen och exekutivkommittén. Han välkomnar folkets seger över de reaktionära härskarna och uppmanar Rysslands alla söner att hjälpa till att uppföra en ny rysk statsbyggnad. Samtidigt uppmanar han regeringen att kröna frigörelsesaken med att ingå fred. Detta får, säger han, inte bli en fred till varje pris; Ryssland har nu mindre skäl än någonsin att sträva efter en fred till varje pris. Detta måste bli en fred, som gör det möjligt för Ryssland att existera hedersamt bland andra folk på jorden. Mänskligheten har redan gjutit tillräckligt med blod; den nya regeringen skulle göra inte bara Ryssland utan också mänskligheten den största tjänst, om den lyckades sluta en snabb fred.”

På detta sätt refereras Maksim Gorkijs brev.

Man känner bitterhet, när man läser detta brev, som är fullständigt genompyrt av gängse källborgerliga fördomar. Skrivaren av dessa rader har haft flera tillfällen, vid möten med Gorkij på Capri, att varna och förebrå honom för hans politiska misstag. Gorkij parerade dessa förebråelser med sitt oefterhärmligt charmerande leende och den rättframma anmärkningen: ”Jag vet, att jag är en dålig marxist. Och dessutom är vi konstnärer alla en smula otillräkneliga.” Det är inte lätt att argumentera emot det,

Gorkij är otvivelaktigt en väldig konstnärlig talang, som har gjort och kommer att göra den proletära världsrörelsen mycken nytta.

Men varför skall Gorkij börja med politik?

Enligt min åsikt uttrycker Gorkijs brev fördomar, som är vitt spridda inte bara bland småbourgeoisin utan också bland en del arbetare, vilka står under dess inflytande. Vårt partis *alla* krafter, de medvetna arbetarnas alla bemödanden måste inriktas på en ihärdig, ståndaktig, allsidig kamp mot dessa fördomar.

Tsarregeringen började och utkämpade det nuvarande kriget som ett *imperialistiskt* rövar- och roffarkrig för att plundra och strypa svaga folk. Gutjkoviternas och miljukoviternas regering är en godsägar- och kapitalistregering, som är tvungen att fortsätta och vill fortsätta *just samma krig*. Att föreslå denna regering att ingå en demokratisk fred är detsamma som att predika dygd för bordellinnehavare.

Låt oss förklara vad vi menar.

Vad är imperialism?

I min broschyr Imperialismen som kapitalismens högsta stadium, som sändes till Parusförlaget redan före revolutionen, antogs av det och utannonserades i tidskriften Letopis, besvarade jag denna fråga så här:

”Imperialismen är kapitalismen på det utvecklingsstadium, då monopolens och finanskapitalets herravälde utformats, då kapitalexporten blivit särskilt betydelsefull, då världens uppdelning mellan de internationella trusterna börjat, och uppdelningen av hela jordens territorium mellan de största kapitalistiska länderna fullbordats” (kapitel VII i nämnda broschyr, utannonserad i Letopis, då censuren fortfarande existerade, under titeln Modern kapitalism, författad av V Iljin).

Saken är den, att kapitalet har antagit väldiga dimensioner. Sammanslutningar av ett litet antal av de största kapitalisterna (karteller, syndikat, truster) rör sig med *miljarder* och delar hela världen mellan sig. *Hela* jorden är uppdelad. Kriget är framkallat av sammandrabbningen mellan de båda mäktigaste miljardärgrupperna, den brittisk-franska och den tyska, om världens *omfördelning*.

Den brittisk-franska kapitalistgruppen vill i första hand plundra Tyskland genom att beröva det dess kolonier (nästan alla bar redan berövats det) och därefter plundra Turkiet.

Den tyska kapitalistgruppen vill erövra Turkiet för *egen del* och kompensera sig för förlusten av kolonierna genom att erövra små grannstater (Belgien, Serbien, Rumänien).

Detta är den verkliga sanningen, dold bakom all slags borgerliga lögnar om ett "befrielse"-krig, ett "nationellt" krig, ett "krig för rätt och rättvisa" och liknande tingeltangel, varmed kapitalisterna alltid förvirrar vanligt folk.

Ryssland för inte krig med egna pengar. Det ryska kapitalet är *partner* till det brittisk-franska. Ryssland för krig för att plundra Armenien, Turkiet, Galizien.

Gutjkov, Lvov, Miljukov – våra nuvarande ministrar – har inte blivit det av en slump. De är representanter och ledare för hela godsägar- och kapitalistklassen. De är *bundna* av kapitalets intressen. Kapitalisterna kan inte ge upp sina intressen lika litet som en människa kan lyfta sig själv i håret.

För det andra är Gutjkov-Miljukov & Co *bundna* av det brittisk-franska kapitalet. De har fört och för kriget för utländska pengar. De har lånat miljarder och lovat att *årligen* betala *hundratals miljoner* i räntor och pressa ut denna *tribut* av de ryska arbetarna och de ryska bönderna.

För det tredje är Gutjkov-Miljukov & Co *bundna* till Storbritannien, Frankrike, Italien, Japan och andra grupper av kapitalistiska rövare genom direkta *fördrag* om rövarsyftena med detta krig. Dessa *fördrag* ingicks redan av *tsar Nikolaus II*. Gutjkov-Miljukov & Co utnyttjade arbetarnas kamp mot tsarmonarkin för att ta makten, *men de fördrag*, som ingicks av tsaren, *har de bekräftat*.

Detta gjorde hela Gutjkov-Miljukovregeringen i ett manifest, som Petersburgs telegrambyrå spred till utlandet den 7 (20) mars: "Regeringen [Gutjkovs och Miljukovs regering] kommer att troget efterleva alla fördrag, som förenar oss med andra makter", heter det i detta manifest. Miljukov, den nye utrikesministern, förklarade *detsamma* i sitt telegram av den 5 (18) mars 1917 till Rysslands alla representanter i utlandet.

Alla dessa fördrag är *hemliga* och Miljukov & Co vill inte offentliggöra dem av två orsaker: 1) de fruktar folket, som är emot rövarkriget; 2) de är bundna av det brittisk-franska kapitalet, som fordrar att fördragen skall förbli hemliga. Men var och en, som läser tidningar och sätter sig in i saken, vet att det i dessa fördrag talas om Japans plundring av Kina, Rysslands av Persien, Armenien, Turkiet (i synnerhet Konstantinopel) och Galizien, Italiens av Albanien, Frankrikes och Storbritanniens av Turkiet och de tyska kolonierna osv.

Så ligger saker och ting till.

Att föreslå Gutjkov-Miljukovs regering att snarast sluta en hederlig, demokratisk fred mellan goda grannar är därför *detsamma* som om en god präst på landsbygden föreslog godsägare och köpmän att leva "som gud vill", älska sin nästa och vända den högra kinden till när man blir slagen på den vänstra. Godsägarna och köpmännen lyssnar till predikningarna, fortsätter

att förtrycka och plundra folket och är entusiastiska över hur väl prästen förstår att trösta och lugna "musjikerna".

Exakt samma roll – oavsett om de inser det eller ej – spelar alla de, som under det nuvarande, imperialistiska kriget riktar fromma fredsappeller till de borgerliga regeringarna. De borgerliga regeringarna antingen vägrar överhuvudtaget att lyssna till och förbjuder dem rentav eller tillåter att de blir framförda och försäkrar vitt och brett, att de bara för krig för att den "rättvisaste" fred snarast skall ingås och att bara fienden är skyldig. Att tala om fred till *borgerliga* regeringar är i praktiken *bedrägeri mot folket*.

Kapitalistgrupperna, som har dränkt jorden i blod för att dela upp territorier, marknader och koncessioner, *kan inte* sluta en "hedersam" fred. De kan bara sluta en *skändlig* fred, en fred *om delning av det rövade bytet, om delning av Turkiet och kolonierna*.

Men Gutjkov-Miljukovs regering är dessutom överhuvudtaget mot fred i nuvarande ögonblick, ty nu skulle den av "bytet" "bara" få Armenien och en del av Galizien, medan den också vill ha Konstantinopel och från tyskarna ta tillbaka Polen, som alltid har varit omänskligt och skamlöst förtryckt av tsarismen. Gutjkov-Miljukovs regering är vidare egentligen endast en betjänt åt det brittisk-franska kapitalet, som vill behålla de från Tyskland rövade kolonierna och *därutöver* tvinga Tyskland att lämna tillbaka Belgien och en del av Frankrike. Det brittisk-franska kapitalet hjälpte gutjkoviterna och miljukoviterna att avlägsna Nikolaus II för att de skulle hjälpa det att "besegra" Tyskland.

Vad skall då göras?

För att uppnå fred (och för att dessutom uppnå en verkligt demokratisk, en verkligt hedersam fred) krävs, att statsmakten skall tillhöra *arbetarna och de fattigaste bönderna*, inte godsägarna och kapitalisterna. Godsägarna och kapitalisterna utgör en obetydlig minoritet av befolkningen; kapitalisterna gör som bekant fantastiska pengar på kriget.

Arbetarna och de fattigaste bönderna utgör den *väldiga* majoriteten av befolkningen. De berikar sig inte på kriget utan utsätts för ruin och svält. De är inte bundna vare sig genom kapital eller fördrag mellan kapitalisternas rövargrupper; de kan göra slut på kriget och önskar uppriktigt detta.

Om statsmakten i Ryssland tillhörde arbetar, soldat- och bondedeputerades *sovjet*er skulle dessa sovjeter och en av dem vald allrysk *sovjet* sannolikt samtycka till att genomföra det fredsprogram, som vårt parti (Rysslands socialdemokratiska arbetarparti) skisserade redan den 13 oktober 1915 i nr 47 av sitt centralorgan Sotsial-Demokrat (som då utgavs i Genève på grund av den stränga tsarcensuren).

Detta program skulle sannolikt se ut på följande sätt:

- 1) Arbetar-, soldat- och bondedeputerades allryska sovjet (eller Petrogradsovjeten temporärt i dess ställe) skulle genast förklara, att den *inte* är bunden av *några* fördrag, ingångna *vare sig* av tsarmonarkin *eller* av de borgerliga regeringarna.
- 2) Den skulle genast publicera *alla* dessa fördrag för att utlämna tsarmonarkins och *samtliga* borgerliga regeringars rövarmål åt offentlig vanära.
- 3) Den skulle omedelbart och öppet föreslå *alla* krigförande makter att *omedelbart* ingå *vapenstillestånd*.
- 4) Den skulle omedelbart för hela folket kungöra våra, arbetarnas och böndernas, *freds villkor*:

befrielse av *alla* kolonier;
befrielse av alla beroende, förtryckta och icke likställda folk.

- 5) Den skulle förklara, att den inte väntar något gott av de borgerliga regeringarna och föreslår alla länders arbetare att störta dem och överföra hela statsmakten till arbetar-deputerades sovjet.
- 6) Den skulle förklara, att *herrar kapitalister själva* kan betala de miljardskulder, som de borgerliga regeringarna ådragit sig för att föra detta brottsliga rövarkrig och att arbetarna och bönderna *inte erkänner* dessa skulder. Att betala ränta på dessa lån innebär att i många år betala tribut åt kapitalisterna för att de godhetsfullt tillåtit arbetarna att döda varandra så att kapitalisterna kunde dela bytet.

Arbetare och bönder!, skulle arbetardeputerades sovjet säga, är ni villiga att betala *hundratals miljoner rubel årligen* till kapitalisterna som belöning för ett krig, vilket förts för att dela upp de afrikanska kolonierna, Turkiet osv?

För *dessa* fredsvillkor skulle arbetardeputerades sovjet enligt min uppfattning samtycka till att *föra krig* mot *varje* borgerlig regering och mot *alla* borgerliga regeringar i världen, därför att detta skulle bli ett verkligt rättvist krig, därför att alla arbetare och arbetande människor i alla länder *skulle bidra till framgång för det*.

Den tyske arbetaren ser nu, att den krigiska monarkin i Ryssland ersätts av en *krigisk* republik, en republik för kapitalisterna, som vill fortsätta det imperialistiska kriget och som bekräftar tsarmonarkins rövarfördrag.

Döm själva: kan den tyske arbetaren sätta sin lit till en *sådan* republik?

Döm själva: kan kriget fortsätta, kan kapitalisternas herravälde bestå på jorden, om det ryska folket, som stötts och fortfarande stöds av de levande minnena från 1905 års stora revolution, vinner fullständig frihet och överför hela statsmakten till arbetar- och bondedeputerades sovjet?

N Lenin

Zürich, den 12 (25) mars 1917

Publicerat ffg 1924 i nr 3-4 av tidskriften *Kommunistitjeskij Internatsional*